DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-92-8

УДК 339.9-044.3

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА З УРАХУВАННЯМ УМОВ ЗОВНІШНЬОГО РИНКУ

SPECIFIC FEATURES OF ASSESSING THE ECONOMIC EFFICIENCY OF A COMPANY'S EXPORT–IMPORT OPERATIONS WITH DUE CONSIDERATION OF FOREIGN MARKET CONDITIONS

Жук Лілія Володимирівна
доктор економічних наук, доцент,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7299-2705

Деленкевич Ілана Янівна
студентка,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: https://orcid.org/0009-0006-8864-0951

Zhuk Liliia, Delenkevych Ilana
Lviv Polytechnic National University

Статтю присвячено дослідженню особливостей оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій підприємства в умовах впливу зовнішніх чинників, пов'язаних зі здійсненням зовнішньоекономічної діяльності. Обґрунтовано, що об'єктивність оцінювання визначається не лише розрахунком системи економічних показників, а й урахуванням умов, у яких формуються їх значення. Узагальнено особливості здійснення експортно-імпортних операцій на ринку Іспанії та визначено їх вплив на інтерпретацію результатів оцінювання. На прикладі ТОВ «Фруктімпекс-Захід» апробовано концептуальний підхід до оцінювання, який враховує ці особливості під час формування управлінських висновків. Це сприятиме підвищенню обґрунтованості оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій підприємств.

Ключові слова: експортно-імпортні операції, економічна ефективність, зовнішньоекономічна діяльність, оцінювання, міжнародні економічні зв'язки.

The article examines the specific features of assessing the economic efficiency of an enterprise's export–import operations under the influence of external factors associated with international business activities. It is substantiated that the objectivity of such an assessment depends not only on calculating a system of economic indicators but also on considering the conditions under which these indicators are formed. Identical values of performance indicators may require different interpretations depending on the foreign market and the environment in which export–import operations are conducted. Particular attention is paid to the Spanish market as one of Ukraine's important trading partners within the European Union. The paper summarises the principal characteristics of export–import operations in trade with Spain, including transport distance, compliance with EU regulatory requirements, settlements in euros, seasonal fluctuations in agricultural trade, and the long-term orientation of business partnerships. Although not unique to Spain, their combination creates a specific operating environment that significantly affects the interpretation of economic efficiency indicators. A conceptual approach to assessing economic efficiency is tested using the example of Fruktimpex-Zakhid LLC. Unlike traditional approaches focused primarily on quantitative financial indicators, the proposed approach integrates the specific conditions of international business operations into the analytical process and the formulation of managerial conclusions. The identified external factors do not alter the system of economic efficiency indicators itself; however, they substantially influence the formation and interpretation of their values. Reliable assessment therefore requires a comprehensive analysis combining financial and economic indicators

© Жук Л. В., Деленкевич І. Я., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

with the specific characteristics of the external business environment. The proposed approach enhances the validity of managerial decision-making regarding export–import operations and facilitates a more objective evaluation of enterprise performance in international markets.

Keywords: export–import operations; economic efficiency assessment; foreign economic activity; international economic relations; enterprise performance.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток міжнародної торгівлі характеризується поглибленням інтеграційних процесів, трансформацією глобальних ланцюгів постачання, посиленням регуляторних вимог та зростанням невизначеності зовнішнього середовища. За таких умов оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій стає важливою інформаційною основою прийняття управлінських рішень щодо розвитку зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємств.

Традиційні методичні підходи базуються переважно на розрахунку системи фінансово-економічних показників. Проте однакові значення цих показників можуть мати різне економічне трактування залежно від умов здійснення ЗЕД, зокрема особливостей регуляторного середовища, логістичних маршрутів, валютних ризиків, сезонності торгівлі та вимог конкретного зовнішнього ринку. Внаслідок цього виникає потреба в удосконаленні методичного підходу до їх інтерпретації шляхом інтеграції характеристик середовища здійснення ЗЕД.

Практична значущість цієї проблеми суттєво зросла в умовах повномасштабної війни, коли частина традиційних торговельних маршрутів українських підприємств виявилася порушеною, а зовнішньоекономічна діяльність дедалі активніше переорієнтовується на ринки Європейського Союзу. За таких обставин керівництву підприємств доводиться приймати рішення щодо розвитку ЗЕД в умовах підвищеної невизначеності, коли помилкова інтерпретація показників економічної ефективності може призвести або до необґрунтованої відмови від перспективних напрямів співпраці, або до недооцінки реальних ризиків окремого ринку. Відсутність практичного інструментарію, який поєднував би розрахунок показників із урахуванням специфіки конкретного зовнішнього ринку, обмежує здатність підприємств своєчасно адаптувати управлінські рішення до нових умов ведення зовнішньоекономічної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій підприємств є предметом дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. У дослідженні Мельник О.Г. та Логвиненко Ю.Л. [1] сформовано систему індикаторів оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Мельник О.Г., Передало Х.С. та Горошко Ю.В. [2] обґрунтовують оцінювання результативності управління ЗЕД на основі цільових показників. Горбаль Н.І. та Шлайфер М.Б. [3], а також Хоменко Т.Ю. та Круш П.В. [4] наголошують на доцільності комплексного застосування фінансових, економічних та управлінських критеріїв оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

У сучасних дослідженнях дедалі більше уваги приділяється впливу зовнішнього середовища на результати ЗЕД. Так, Скрипник С., Процевят О. та Воронова О. [5] досліджують вплив ризиків міжнародної торгівлі та пропонують механізми адаптації торговельної політики до кризових умов під час війни. Лопатовський В.Г. та Новіцький О.В. [6] розглядають взаємозв'язок ефективності експортно-імпортних операцій з економічною безпекою підприємства. У дослідженні Malyarets L. зі співавторами [7] обґрунтовано необхідність комплексного врахування характеристик міжнародного середовища під час оцінювання результативності ЗЕД.

Узагальнення сучасних досліджень [1; 3-5; 7] свідчить, що наукові пошуки спрямовані переважно на удосконалення систем показників оцінювання економічної ефективності або розширення переліку критеріїв результативності.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значний науковий доробок, недостатньо розробленими залишаються методичні підходи, які дозволяли б інтегрувати особливості конкретного зовнішнього ринку у процес інтерпретації результатів оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій. У більшості існуючих методик умови здійснення ЗЕД розглядаються як фактори формування результатів діяльності, проте практично не використовуються під час оцінювання економічної ефективності та формування управлінських висновків. Це обмежує об'єктивність

оцінювання та може призводити до помилкових управлінських рішень.

Метою статті є удосконалення методичного підходу до оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій підприємства шляхом інтеграції характеристик зовнішнього ринку у процес аналізу та інтерпретації результатів оцінювання, а також апробація запропонованого підходу на прикладі співпраці українського підприємства з контрагентами в Іспанії. Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання: 1) узагальнити особливості здійснення експортно-імпортних операцій на ринку Іспанії та визначити їх вплив на формування й інтерпретацію показників економічної ефективності; 2) обґрунтувати концептуальну схему комплексного оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій підприємства з урахуванням умов здійснення ЗЕД; 3) апробувати запропонований підхід на прикладі співпраці українського підприємства з контрагентами в Іспанії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Обрання Іспанії як об'єкта дослідження зумовлене її вагомою роллю у розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України з країнами Європейського Союзу [8]. Іспанія належить до числа важливих торговельних партнерів України, насамперед у сфері торгівлі агропродовольчою продукцією, а функціонування спільного європейського ринку формує специфічні умови здійснення експортно-імпортних операцій для українських підприємств [9]. Так, аналіз показників експорту та імпорту товарів України у торгівлі з Іспанією у 2021–2024 рр. (рис. 1) свідчить про стійке переважання експорту над імпортом протягом усього досліджуваного періоду. Після скорочення обсягів торгівлі, спричиненого пандемією COVID-19 та повномасштабною війною, починаючи з 2023 року експорт демонстрував високі темпи зростання і у 2024 році досяг максимального значення – 2863,46 млн дол. США. Водночас імпорт товарів з Іспанії зростав значно повільніше та не перевищив 1 млрд дол. США. Така динаміка свідчить про зміцнення позицій Іспанії як перспективного торговельного партнера України та підтверджує стратегічне значення цього ринку для розвитку ЗЕД українських підприємств.

Активізація торговельно-економічного співробітництва між Україною та ЄС актуалізує необхідність дослідження не лише динаміки зовнішньої торгівлі, а й особливостей її здійснення, які можуть впливати на результати оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій.

Аналіз торговельно-економічного співробітництва між Україною та Іспанією [9-12] та систематизація цієї інформації дає підстави стверджувати, що результати оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій формуються під впливом низки особливостей функціонування цього ринку. До них належать значна транспортна відстань між країнами, необхідність дотримання вимог законодавства Європейського Союзу щодо безпечності та якості продукції, здій-

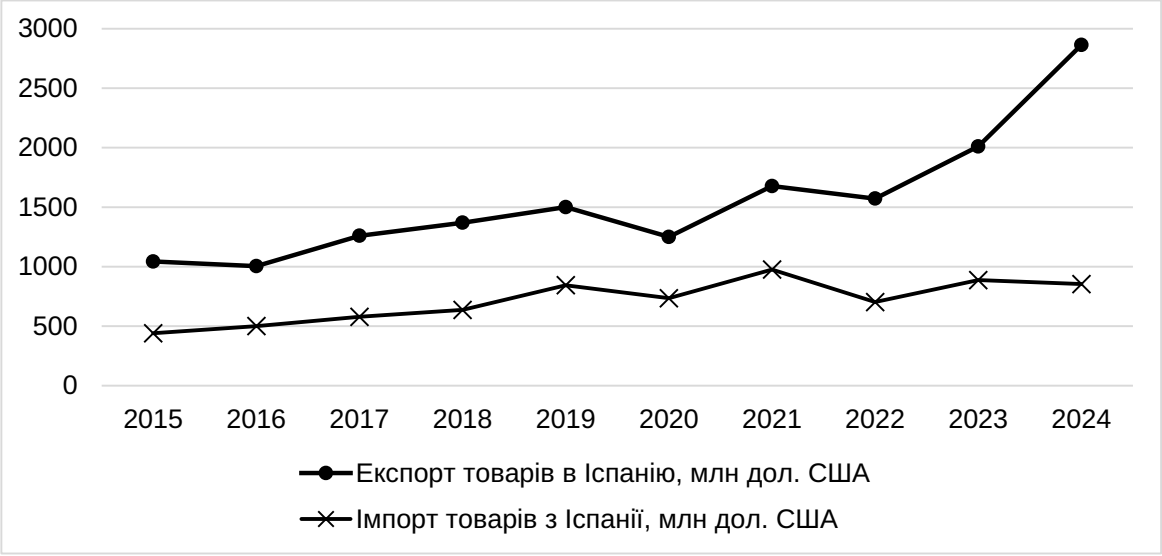

Рис. 1. Динаміка експорту та імпорту товарівУкраїни у торгівлі з Іспанією у 2021–2024 рр.

Джерело: сформовано авторами за даними Державної служби статистики [8]

снення розрахунків у євро, сезонний характер торгівлі окремими групами продукції та орієнтація контрагентів на довгострокові партнерські відносини. Зазначені особливості не є унікальними лише для Іспанії, однак їх сукупність визначає специфіку здійснення зовнішньоекономічних операцій українських підприємств на іспанському ринку.

Узагальнення наведених особливостей свідчить, що вони впливають на результати оцінювання економічної ефективності не ізольовано, а комплексно. Так, логістичні витрати одночасно впливають на собівартість, прибуток і рентабельність операцій; валютні коливання змінюють фактичний економічний результат навіть за незмінних фізичних обсягів поставок; сезонність формує нерівномірність доходів протягом року. Отже, однакові значення економічних показників можуть мати різне економічне трактування залежно від умов здійснення ЗЕД.

Для перевірки запропонованих положень проведено апробацію на прикладі ТОВ «Фруктімпекс-Захід», діяльність якого характеризується активною співпрацею з контрагентами країн Європейського Союзу, зокрема Іспанії. Підприємство здійснює ЗЕД у сфері торгівлі плодоовочевою продукцією. Основні показники експортно-імпортної діяльності за 2022-2025 наведено у таблиці 1.

Слід зазначити, що структура зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Фруктімпекс-Захід» (табл. 1) відрізняється від загальної тенденції торгівлі між Україною та Іспанією, відображеної на рис. 1. Так, на рівні країни у 2021–2024 рр. переважав експорт українських товарів до Іспанії, тоді як діяльність підприємства зосереджена насамперед на імпорті плодоовочевої продукції з Іспанії в Україну (92–96% обороту ЗЕД). Це не суперечить наведеній вище динаміці, а відображає товарну спеціалізацію підприємства в межах ширшого торговельного потоку між країнами: зростання загального обсягу торгівлі створює сприятливі умови для розвитку імпортних операцій підприємств, орієнтованих на постачання іспанської плодоовочевої продукції на український ринок.

Для перевірки того, як визначені особливості впливають не лише на обсяги, а й на фінансові результати експортно-імпортної діяльності, проаналізовано основні показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «Фруктімпекс-Захід» за 2022–2025 рр. (табл. 2).

Аналіз розрахованих показників свідчить, що впродовж 2022–2025 рр. частка собівартості у доході підприємства скоротилася з 96,1% до 90,4%, а рентабельність продажів зросла з 0,87% до 3,13%. Відповідно до запропонованого підходу це поліпшення слід трактувати не лише як результат зростання ефективності управління, але й як результат впливу визначених вище чинників.

Так, зокрема, збільшення обсягів поставок дало змогу розподілити постійні логістичні витрати на більший обсяг продукції, курсові коливання євро протягом періоду вплинули на величину доходу та собівартості імпортованої продукції, а нерівномірність поставок плодоовочевої продукції зумовлює коливання рентабельності між роками (зокрема, деяке зниження показника у 2025 р. порівняно з 2024 р. на тлі зростання абсолютних доходів). Таким чином, однакова динаміка фінансового результату підприємства може мати різне економічне пояснення залежно від того, які саме чинники середовища здійснення ЗЕД враховано під час інтерпретації, що підтверджує практичну значущість запропонованого концептуального підходу.

Дослідження діяльності підприємства підтвердило наявність усіх виокремлених вище особливостей співпраці з контрагентами в Іспанії. Особливості здійснення експортно-імпортних операцій на ринку Іспанії та їх

Таблиця 1

Показники експортно-імпортної діяльності ТОВ «Фруктімпекс-Захід» за 2022-2025 роки

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Імпорт, тис. грн	134189,1	287213	224273	420690
Експорт, тис. грн	5514,0	17064,3	18553	40477
Загальний обсяг ЗЕД, тис. грн.	139703,1	304277,2	242825,7	461167,2
Частка імпорту, %	96,2	94,7	93	92
Частка експорту, %	3,8	5,3	7	8

Джерело: сформовано авторами за даними фінансової звітності та управлінського обліку ТОВ «Фруктімпекс-Захід»

Таблиця 2

Основні показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «Фруктімпекс-Захід» за 2022-2025 рр., тис. грн

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	145106,0	321969,0	265043,0	505963,0
Собівартість реалізованих товарів, тис. грн.	139489,7	303287,0	241153,0	457272,0
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн.	1266,0	8520,3	8514,7	15837,0
Чистий прибуток, тис. грн.	1038,1	6986,6	6982,1	12986,0
Частка собівартості у доході, %	96,1	94,2	91,0	90,4
Рентабельність продажів, %	0,87	2,65	3,21	3,13

Джерело: сформовано та розраховано авторами за даними фінансової звітності ТОВ «Фруктімпекс-Захід»

вплив на оцінювання економічної ефективності на прикладі ТОВ «Фруктімпекс-Захід» наведено в табл. 3.

Таким чином, запропонована система показників забезпечує комплексне оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій підприємства та дозволяє враховувати специфіку здійснення ЗЕД. Водночас об'єктивність результатів оцінювання визначається не лише повнотою системи показників, а й послідовністю їх використання. У зв'язку з цим запропоновано концептуальну схему комплексного оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій підприємства (рис. 2).

Схема охоплює шість послідовних етапів, й включає, на відміну від традиційної послідовності «розрахунок показників-висновок»,

Рис. 2. Концептуальна схема оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій підприємства з урахуванням умов здійснення ЗЕД

Джерело: сформовано авторами

Таблиця 3

Особливості здійснення експортно-імпортних операцій на ринку Іспанії та їх вплив на оцінювання економічної ефективності (на прикладі ТОВ «Фруктімпекс-Захід»)

Особливості здійснення експортно-імпортних операцій на ринку Іспанії	Вплив на оцінювання економічної ефективності	Особливості інтерпретації результатів
Значна транспортна відстань та мультимодальні перевезення	Збільшення логістичних витрат, що впливає на собівартість, прибуток і рентабельність операцій	Зростання собівартості або зниження рентабельності не завжди свідчить про погіршення ефективності; може бути наслідком об'єктивних логістичних умов здійснення операцій
Виконання вимог законодавства ЄС щодо безпечності та якості продукції	Зростання витрат на сертифікацію, підтвердження відповідності та виконання регуляторних процедур	Зменшення прибутковості може бути пов'язане з необхідністю забезпечення відповідності продукції вимогам європейського ринку, що формує передумови для стабільної діяльності у перспективі
Проведення розрахунків у євро	Виникнення валютних ризиків і необхідність врахування курсових коливань під час оцінювання результатів	Зміна фінансових результатів може бути зумовлена курсовими коливаннями, а не лише ефективністю ЗЕД
Сезонний характер торгівлі плодоовочевою продукцією	Коливання обсягів реалізації, доходів і прибутковості впродовж року	Короткострокові коливання доходів та прибутковості не характеризують загальну ефективність діяльності і потребують аналізу за повний операційний цикл
Підвищені вимоги до своєчасності поставок у зв'язку з обмеженим терміном зберігання плодоовочевої продукції	Зростання ризику втрат продукції, додаткових логістичних витрат і втрат від порушення строків доставки	Зниження прибутковості окремих операцій може бути наслідком об'єктивних логістичних ризиків при торгівлі швидкопсувною продукцією, а не неефективності управління
Орієнтація на довгострокове партнерство	Доцільність оцінювання ефективності не лише окремих операцій, а й результативності співпраці у довгостроковому періоді	Оцінювання доцільно здійснювати не лише за показниками окремого звітного періоду, а й з урахуванням стабільності та перспективності партнерських відносин

Джерело: сформовано авторами

окремий етап інтерпретації результатів з урахуванням особливостей ринку.

Такий підхід дає змогу уникнути формального порівняння показників у динаміці без урахування умов їх формування та обґрунтувати причини зміни їхніх значень, а не лише зафіксувати факт зростання чи зниження.

Висновки. Результати дослідження підтвердили, що особливості умов здійснення експортно-імпортних операцій не змінюють системи показників оцінювання економічної ефективності, однак істотно впливають на формування їх значень і потребують врахування під час аналізу та інтерпретації отриманих результатів. Установлено, що ідентичні за напрямом зміни значень показників можуть отримувати принципово різне управлінське трактування – залежно від того, якими саме чинниками зовнішнього середовища вони зумовлені. Це підтверджує необхідність доповнення традиційної послідовності «розрахунок показників-висновок» етапом контекстної інтерпретації результатів.

Апробація запропонованого підходу на прикладі ТОВ «Фруктімпекс-Захід» засвідчила його практичну придатність. Зафіксоване зростання рентабельності продажів підприємства з 0,87% у 2022 р. до 3,13% у 2025 р. та скорочення частки собівартості у доході з 96,1% до 90,4% доцільно розглядати не лише

як наслідок підвищення ефективності управління підприємством, але й як результат комплексного впливу зростання обсягів поставок, курсових коливань євро та сезонності торгівлі плодоовочевою продукцією.

Теоретичне значення одержаних результатів полягає в розвитку методичного інструментарію оцінювання економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств шляхом інтеграції характеристик конкретного зовнішнього ринку в процес аналізу та формування управлінських висновків. Практичне значення дослідження зумовлене тим, що в умовах повномасштабної війни та переорієнтації зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств на ринки Європейського Союзу запропонований підхід дає змогу уникнути як необґрунтованої відмови від перспективних напрямів співпраці, так і недооцінки реальних ризиків окремого ринку під час прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з поширенням запропонованого концептуального підходу на інші ринки Європейського Союзу та інші галузі зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств, а також із розробленням кількісного інструментарію оцінювання ступеня впливу окремих чинників зовнішнього середовища на результати оцінювання економічної ефективності експортно-імпортних операцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Мельник О. Г., Логвиненко Ю.Л. Індикатори оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*: *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку.* 2007. № 599. С. 124–130.

2. Мельник О. Г., Передало Х. С., Горошко Ю. В. Оцінювання результативності управління зовнішньоекономічною діяльністю на основі цільових показників. *Менеджмент та підприємництво в Україні.* 2021. № 2(6). С. 72–81.

3. Горбаль Н. І., Шлайфер М. Б. Оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності (на прикладі ПРАТ «Могилів-Подільський консервний завод»). *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку.* 2023. № 1(9). С. 29–39.

4. Хоменко Т. Ю., Круш П. В. Методичні підходи до оцінки ефективності управління зовнішньо-економічною діяльністю. *Актуальні проблеми економіки та управління: зб. наук. праць молодих вчених.* 2017. Вип. 11. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/22596

5. Скрипник С., Процевят О., Воронова О. Особливості регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-47.

6. Лопатовський В. Г., Новіцький О. В. Стратегічні орієнтири підвищення ефективності експортно-імпортних операцій в системі забезпечення економічної безпеки підприємств*. Innovation and Sustainability.* 2022. № 4. С. 139–146. https://doi.org/10.31649/ins.2022.4.139.146

7. Malyarets L., Labunska S., Sidak M., Bilokonenko H., Onegina V. Export–Import Activity and Its Assessment: The Ukrainian Case. *Administrative Sciences*. 2025. Vol. 15(2). Article 42. https://doi.org/10.3390/admsci15020042

8. Державна служба статистики України: офіційний вебсайт. URL*:* https://stat.gov.ua/uk

9. Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. URL: https://mfa.gov.ua/en/about-ukraine/bilateral-cooperation/european-countries

10. Зубко Т. Торгівля між Україною та ЄС в умовах глобальних коливань. *Scientia fructuosa*. 2026. № 165 (1). С. 33–50.

11. Харчук В.Ю., Михайлович А. Іноземні інвестиції у малий та середній бізнес: досвід Іспанії, ризики та перспективи для України. *Економіка та регіон.* 2026. Том 1. № 100. С. 75–82.

12. European Statistical Office. URL: https://ec.europa.eu/eurostat

REFERENCES:

1. Melnyk O. H., Lohvynenko, Yu. L. (2007) Indykatory otsiniuvannia efektyvnosti zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpryiemstva [Indicators for assessing the efficiency of an enterprise's foreign economic activity]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika" – Bulletin of Lviv Polytechnic National University: Menedzhment ta pidpryiemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku,* vol. 599, pp. 124–130.

2. Melnyk O. H., Peredalo Kh. S., Horoshko Yu. V. (2021) Otsiniuvannia rezultatyvnosti upravlinnia zovnishnoekonomichnoiu diialnistiu na osnovi tsilovykh pokaznykiv [Assessing the effectiveness of foreign economic activity

management based on target indicators]. *Menedzhment ta pidpryiemnytstvo v Ukraini – Management and Entrepreneurship in Ukraine*, vol. 2(6), pp. 72–81.

3. Horbal N. I., Shlaifer M. B. (2023) Otsiniuvannia efektyvnosti zovnishnoekonomichnoi diialnosti (na prykladi PrJSC "Mohyliv-Podilskyi konservnyi zavod") [Assessing the efficiency of foreign economic activity (the case of PJSC "Mohyliv-Podilskyi Canning Plant")]. *Menedzhment ta pidpryiemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia ta problemy rozvytku*, vol. 1(9), pp. 29–39.

4. Khomenko T. Yu., Krush P. V. (2017) Metodychni pidkhody do otsinky efektyvnosti upravlinnia zovnishno-ekonomichnoiu diialnistiu [Methodological approaches to assessing the efficiency of foreign economic activity management]. *Aktualni problemy ekonomiky ta upravlinnia: zb. nauk. prats molodykh vchenykh – Current Problems of Economics and Management: collected papers of young scientists*, vol. 11. Available at: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/22596

5. Skrypnyk S., Protseviat O., Voronova O. (2022) Osoblyvosti rehuliuvannia zovnishnoekonomichnoi diialnosti v umovakh voiennoho stanu [Peculiarities of regulating foreign economic activity under martial law]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 38. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-47

6. Lopatovskyi V. H., Novitskyi O. V. (2022) Stratehichni oriientyry pidvyshchennia efektyvnosti eksportno-importnykh operatsii v systemi zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpryiemstv [Strategic guidelines for improving the efficiency of export-import operations in the system of ensuring enterprises' economic security]. *Innovation and Sustainability*, no. 4, pp. 139–146. https://doi.org/10.31649/ins.2022.4.139.146

7. Malyarets L., Labunska S., Sidak M., Bilokonenko H., Onegina V. (2025) Export–Import Activity and Its Assessment: The Ukrainian Case. *Administrative Sciences*, vol. 15(2), article 42. https://doi.org/10.3390/admsci15020042

8. State Statistics Service of Ukraine. Official website. Available at: https://stat.gov.ua/uk

9. Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. Available at: https://mfa.gov.ua/en/about-ukraine/bilateral-cooperation/european-countries (accessed June 12, 2026).

10. Zubko T. (2026) Torhivlia mizh Ukrainoiu ta YeS v umovakh hlobalnykh kolyvan [Trade between Ukraine and the EU under conditions of global fluctuations]. *Scientia fructuosa*, vol. 165(1), pp. 33–50.

11. Kharchuk, V. Yu., & Mykhailovych, A. (2026) Inozemni investytsii u malyi ta serednii biznes: dosvid Ispanii, ryzyky ta perspektyvy dlia Ukrainy [Foreign investments in small and medium-sized business: Spain's experience, risks and prospects for Ukraine]. *Ekonomika ta rehion – Economy and Region*, vol. 1, vol. 100, pp. 75–82.

12. European Statistical Office. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat

Дата надходження статті: 27.07.2026
Дата прийняття статті до публікації: 26.10.2026
Дата публікації статті: 02.11.2026